

HỘI ĐỒNG BIÊN SOẠN: TRỊNH HOÀI THU – PHẠM THỊ LAN ANH
NGUYỄN VĂN QUYẾT – LÊ HUY TRÍ – BÙI VIỆT HÙNG – NGUYỄN THỊ THU HƯƠNG
TRỊNH CAO KHẢI – TRẦN NGỌC KHOA – BÙI THỊ BÍCH NGỌC – NGUYỄN QUANG NHẬT
ĐẶNG THỊ KIM THANH – TRẦN HẢI TOÀN – NGUYỄN KHẮC TÚ – PHẠM THỊ VƯỢNG

TÀI LIỆU GIÁO DỤC

AN TOÀN GIAO THÔNG

Dành cho học sinh lớp

4

CHƯƠNG TRÌNH AN TOÀN GIAO THÔNG CHO NỤ CƯỜI TRẺ THƠ

Bài 1. Điều khiển xe đạp an toàn	4
Bài 2. Hiệu lệnh của người điều khiển giao thông	9
Bài 3. Hậu quả của tai nạn giao thông	13
Bài 4. Dự đoán để phòng tránh tai nạn giao thông đường bộ	17
Bài 5. An toàn giao thông đường thủy	20

Giải thích biểu tượng:

Khởi động: Các em được huy động những kiến thức, kĩ năng, kinh nghiệm của bản thân về các vấn đề có liên quan đến chủ đề bài học.

Khám phá: Các em được tìm hiểu, khám phá nội dung kiến thức theo chủ đề bài học.

Thực hành: Các em được sử dụng những kiến thức vừa tiếp thu ở phần *Khám phá* và những kiến thức các em đã có để xử lí, giải quyết những nhiệm vụ, tình huống giao thông cụ thể.

Vận dụng: Các em được vận dụng những kiến thức, kĩ năng đã được học vào thực tiễn tham gia giao thông.

Tự đánh giá: Giúp các em tự đánh giá kiến thức, kĩ năng mình đã đạt được sau bài học. Với các mức:

Tốt

Đạt

Cần cố gắng

*Hãy bảo quản, giữ gìn sách để
dành tặng các em học sinh lớp sau.*

Các em học sinh yêu quý!

Bộ Tài liệu Giáo dục an toàn giao thông – Dành cho học sinh tiểu học được biên soạn dành riêng cho các em, sẽ đồng hành cùng các em trong học tập, tìm hiểu về an toàn giao thông và giúp các em tham gia giao thông an toàn.

Bộ tài liệu gồm 5 cuốn dành cho học sinh các lớp 1, lớp 2, lớp 3, lớp 4, lớp 5. Mỗi cuốn có 5 bài học, mỗi bài học tương ứng với một chủ đề an toàn giao thông gắn gũi với cuộc sống, sinh hoạt hàng ngày của các em. Các hình ảnh, tình huống tham gia giao thông sinh động trong mỗi bài học sẽ giúp các em tìm hiểu, khám phá, thực hành và vận dụng kiến thức, kĩ năng về an toàn giao thông, phát triển năng lực tham gia giao thông an toàn. Thật thú vị phải không các em!

Các em ạ! Việc học tập chỉ có ý nghĩa khi các em vận dụng tốt những điều được học để tham gia giao thông an toàn, phòng tránh được những nguy hiểm, tai nạn đáng tiếc có thể xảy đến. Các em cũng nhớ chia sẻ những điều mình đã học được với những người xung quanh để mọi người cùng thực hiện nhé!

Hi vọng bộ tài liệu sẽ đem đến cho các em nhiều điều bổ ích và lí thú. Những kiến thức và kĩ năng mà các em học được sẽ là hành trang quý giá bảo vệ các em trên khắp mọi nẻo đường.

Chúc các em học tập vui vẻ và tham gia giao thông an toàn!

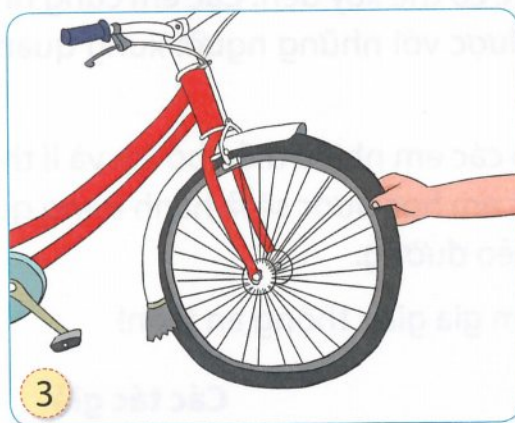
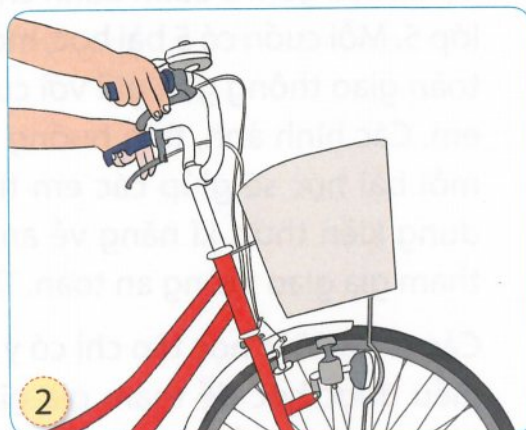
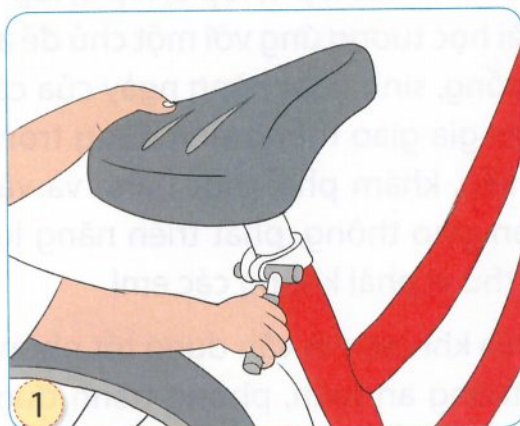
Các tác giả

KHỞI ĐỘNG

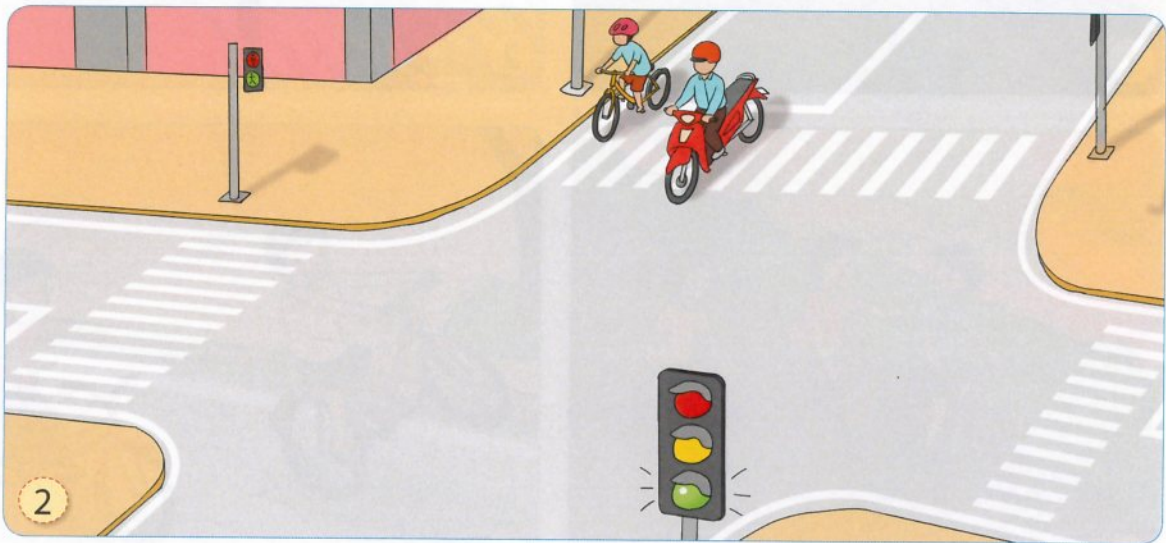
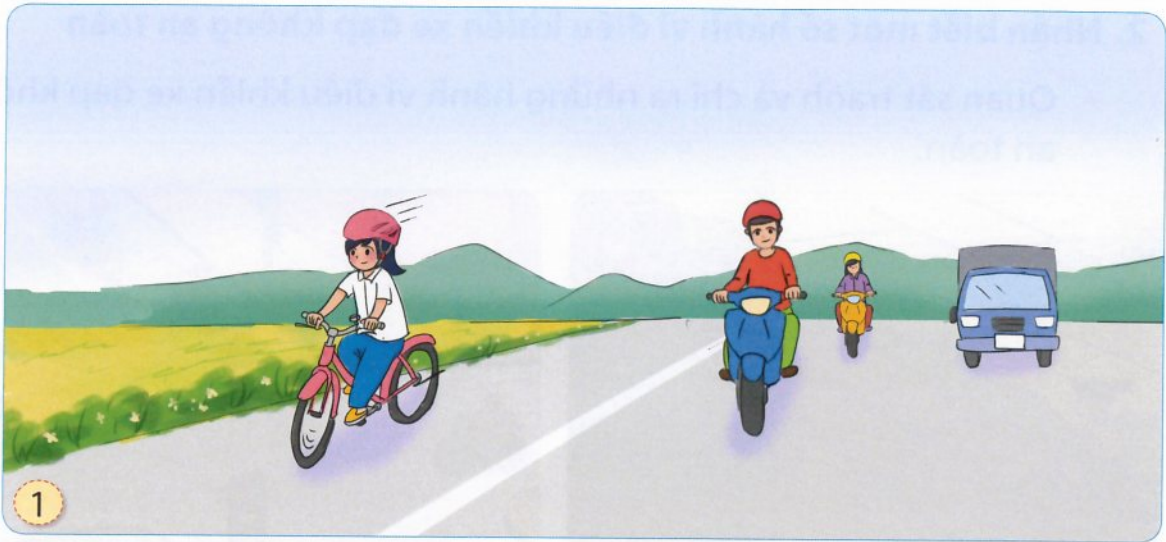
Nghe hoặc hát một bài hát về xe đạp.

KHÁM PHÁ**1. Tìm hiểu các bước điều khiển xe đạp an toàn****a. Chuẩn bị**

- Quan sát tranh và cho biết những việc cần làm trước khi điều khiển xe.

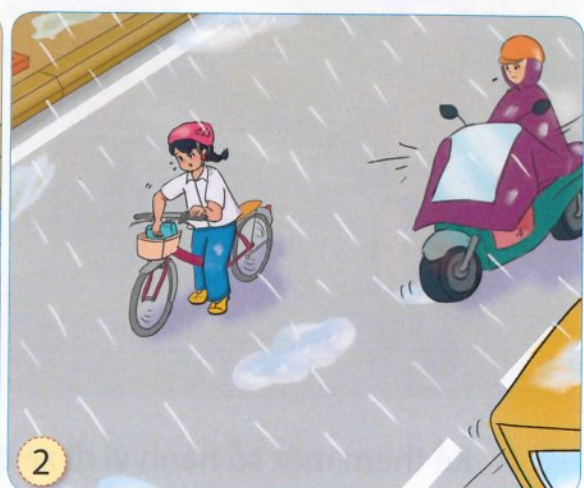
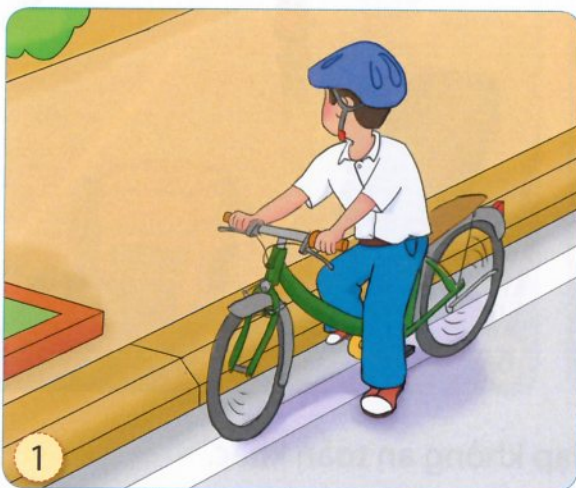
b. Điều khiển xe đạp

- Quan sát tranh và chỉ ra cách điều khiển xe đạp của các bạn trong tranh.
- So sánh cách điều khiển xe đạp của em và các bạn.

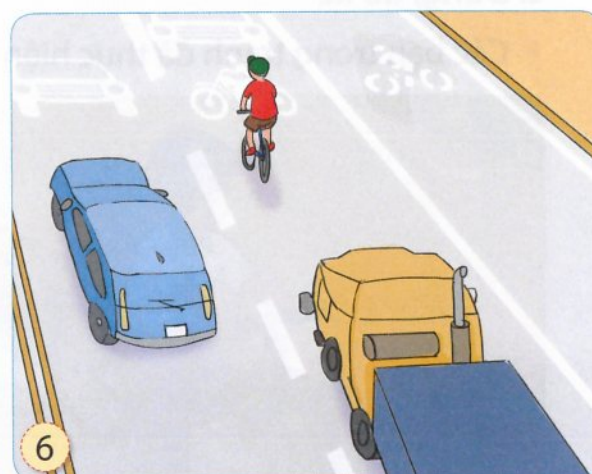
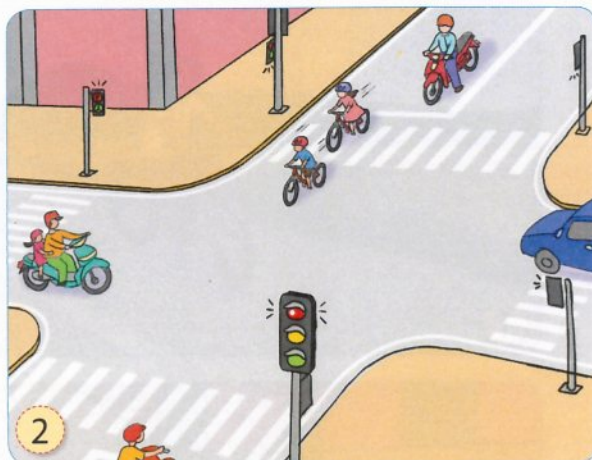
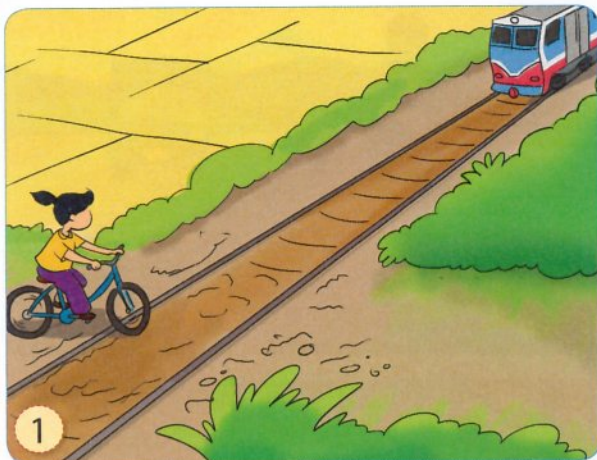
c. Dừng, đỗ xe

- Các bạn trong tranh đã thực hiện việc dừng, đỗ xe như thế nào?

2. Nhận biết một số hành vi điều khiển xe đạp không an toàn

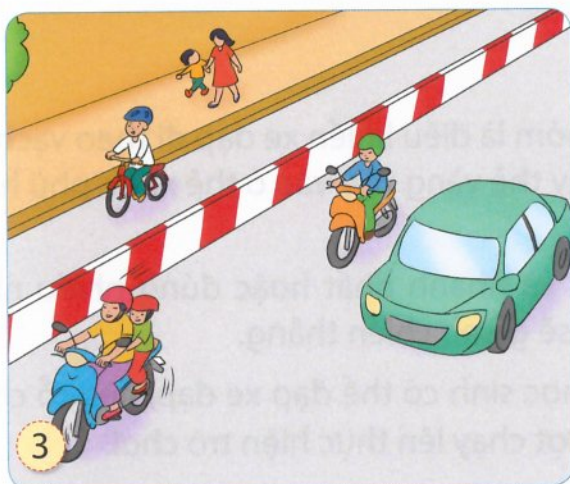
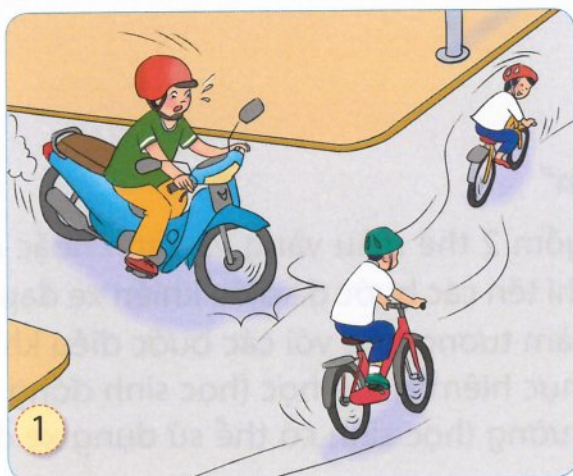
- Quan sát tranh và chỉ ra những hành vi điều khiển xe đạp không an toàn.

- Kể thêm một số hành vi đi xe đạp không an toàn khác.

THỰC HÀNH

1. Quan sát tranh và chỉ ra những việc nên làm và không nên làm khi điều khiển xe đạp

- Nói lời khuyên của em đối với các bạn trong tranh.

2. Sắm vai xử lý tình huống

a. Trao đổi cách xử lý các tình huống

Tình huống 1. Bi và Bốp đang đi xe đạp cùng nhau. Bốp Bi quay sang rủ Bốp: “Tớ với cậu thử đua xem ai đi nhanh hơn nhé”.

Nếu là Bốp, em sẽ làm gì?

Tình huống 2. Hai bạn Bông và Bống đi học bằng xe đạp. Đến đoạn giao nhau giữa đường sắt với đường bộ, gác chắn an toàn vừa được hạ xuống,

đèn tín hiệu báo các phương tiện dừng lại, nhường đường cho tàu hoả. Bông nói với Bống "Hay là chúng mình cứ lách qua đi, tàu hoả còn lâu mới tới".

Nếu là Bống, em sẽ làm gì?

b. Sắm vai xử lý các tình huống nêu trên

VẬN DỤNG

1. Chơi trò chơi "Đi xe đạp an toàn"

- **Chuẩn bị:** 3 bộ thẻ, mỗi bộ thẻ gồm 2 thẻ màu vàng và xanh hoặc các thiết bị phù hợp. Thẻ màu xanh ghi tên các bước để điều khiển xe đạp an toàn, thẻ màu vàng ghi các việc làm tương ứng với các bước điều khiển xe đạp an toàn. Trò chơi có thể thực hiện tại lớp học (học sinh đóng vai người đi xe đạp) hoặc trên sân trường (học sinh có thể sử dụng xe đạp trong trò chơi).
- **Cách chơi:**
 - + Chia lớp thành 3 nhóm.
 - + Nhiệm vụ của thành viên trong nhóm là điều khiển xe đạp đi theo vạch kẻ sẵn đến vị trí để những tấm thẻ, lấy thẻ vàng xếp vào ô thẻ xanh phù hợp. Mỗi lần chỉ được lấy một thẻ.
 - + Nhóm nào hoàn thành chính xác và nhanh nhất hoặc đúng nhiều nhất trong cùng một khoảng thời gian sẽ giành chiến thắng.

Lưu ý: Nếu tổ chức ngoài trời thì học sinh có thể đạp xe đạp, nếu tổ chức trong lớp thì học sinh có thể lần lượt chạy lên thực hiện trò chơi.

2. Đề xuất với người lớn trong gia đình cùng kiểm tra, điều chỉnh các bộ phận của xe đạp

Sau bài học, em đã:

- Biết cách điều khiển xe đạp an toàn khi tham gia giao thông.
- Không thực hiện những hành vi điều khiển xe đạp không an toàn khi tham gia giao thông bằng xe đạp.

KHỞI ĐỘNG

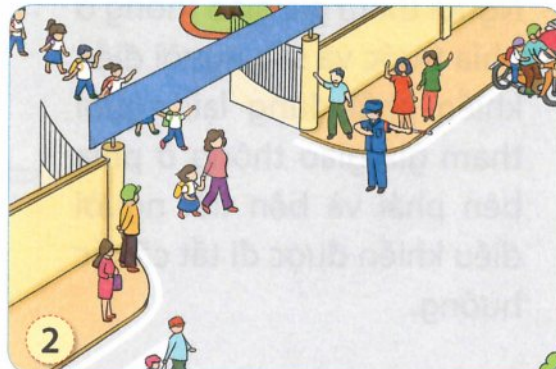
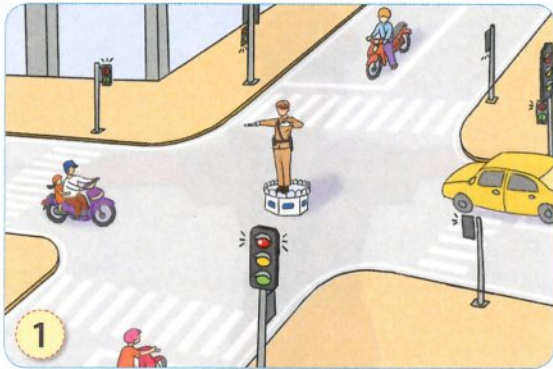
Nghe bài hát về cảnh sát giao thông.

KHÁM PHÁ

1. Tìm hiểu vai trò, nhiệm vụ của người điều khiển giao thông

- Quan sát tranh và cho biết:
 - Những ai đang thực hiện nhiệm vụ điều khiển giao thông?
 - Người điều khiển giao thông có vai trò gì?

Trong trường hợp hiệu lệnh của người điều khiển giao thông trái với tín hiệu của đèn điều khiển, biển báo hiệu giao thông hoặc vạch kẻ đường thì phải tuân theo hiệu lệnh của người điều khiển giao thông.

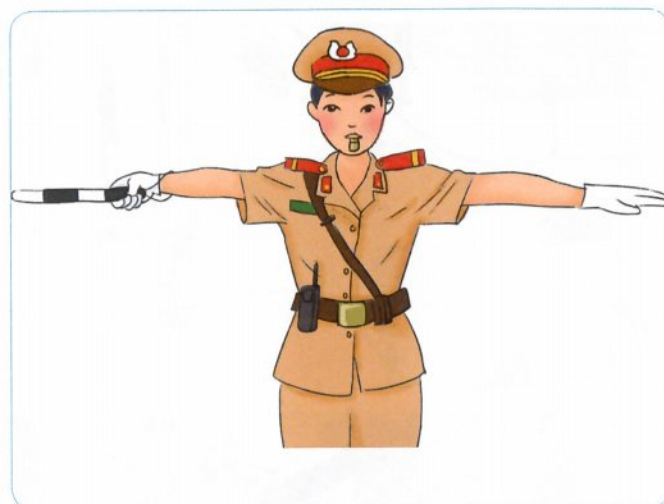
2. Tìm hiểu một số hiệu lệnh của người điều khiển giao thông

□ Quan sát tranh và nhận biết một số hiệu lệnh bằng tay:

- Người tham giao thông ở tất cả các hướng đều phải dừng lại.

- Người tham gia giao thông ở phía trước và sau người điều khiển phải dừng lại; người tham gia giao thông ở phía bên phải và bên trái người điều khiển được đi tất cả các hướng.

- Người tham gia giao thông ở phía bên trái người điều khiển được rẽ trái qua trước mặt người điều khiển.

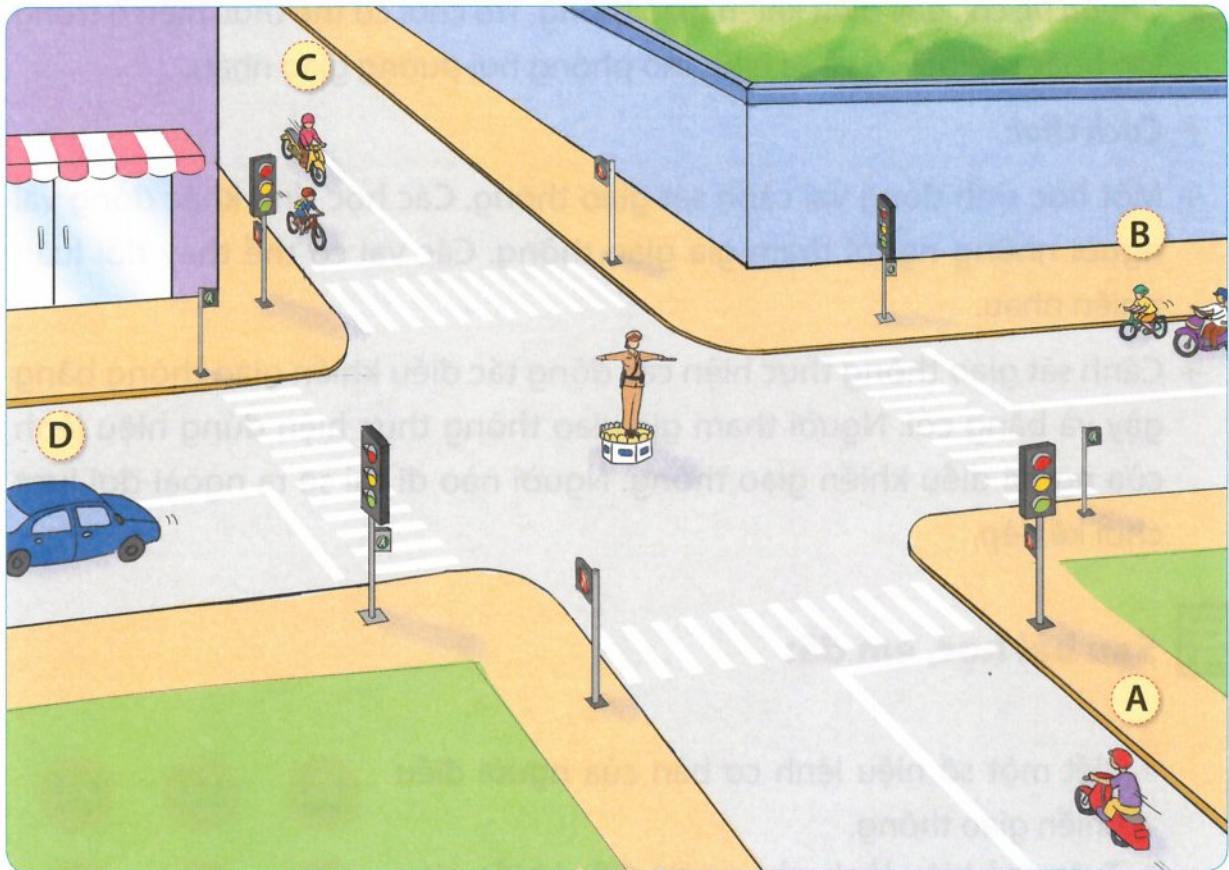

❑ Nhận biết một số hiệu lệnh bằng còi

- Một tiếng còi dài, mạnh: dừng lại;
- Một tiếng còi ngắn: cho phép đi;
- Hai tiếng còi ngắn, thổi mạnh: ra hiệu nguy hiểm đi chậm lại.

THỰC HÀNH

1. Quan sát tranh chỉ ra hành động những người tham gia giao thông phải làm

2. Xử lý tình huống

Tình huống 1. Bốp đang đi xe đạp đến một ngã tư đường. Chú cảnh sát giao thông đứng ở bục điều khiển giao thông thổi một hồi còi dài và chỉ thẳng tay (gậy) lên trời.

Nếu là Bốp, em sẽ làm gì? Vì sao?

Tình huống 2. Bông đang dừng xe đạp tại ngã tư đường theo tín hiệu đèn đỏ. Cô cảnh sát giao thông ở bậc điều khiển giao thông ra hiệu lệnh cho các phương tiện hướng của Bông di chuyển, trong khi đó, đèn tín hiệu giao thông vẫn bật màu đỏ.

Nếu là Bông, em sẽ làm gì? Vì sao?

VẬN DỤNG

Tham gia trò chơi “Em tập làm cảnh sát giao thông”:

- **Chuẩn bị:** còi, gậy điều khiển giao thông. Trò chơi có thể thực hiện ở trong lớp hoặc sân bãi có vẽ sa hình mô phỏng nơi đường giao nhau.
- **Cách chơi:**
 - + Một học sinh đóng vai cảnh sát giao thông. Các học sinh khác đóng vai người những người tham gia giao thông. Các vai có thể thay đổi luân phiên nhau.
 - + Cảnh sát giao thông thực hiện các động tác điều khiển giao thông bằng gậy và bằng còi. Người tham gia giao thông thực hiện đúng hiệu lệnh của người điều khiển giao thông. Người nào đi sai sẽ ra ngoài đợi lượt chơi kế tiếp.

Sau bài học, em đã:

- Biết một số hiệu lệnh cơ bản của người điều khiển giao thông.
- Tuân thủ hiệu lệnh của người điều khiển giao thông khi tham gia giao thông.

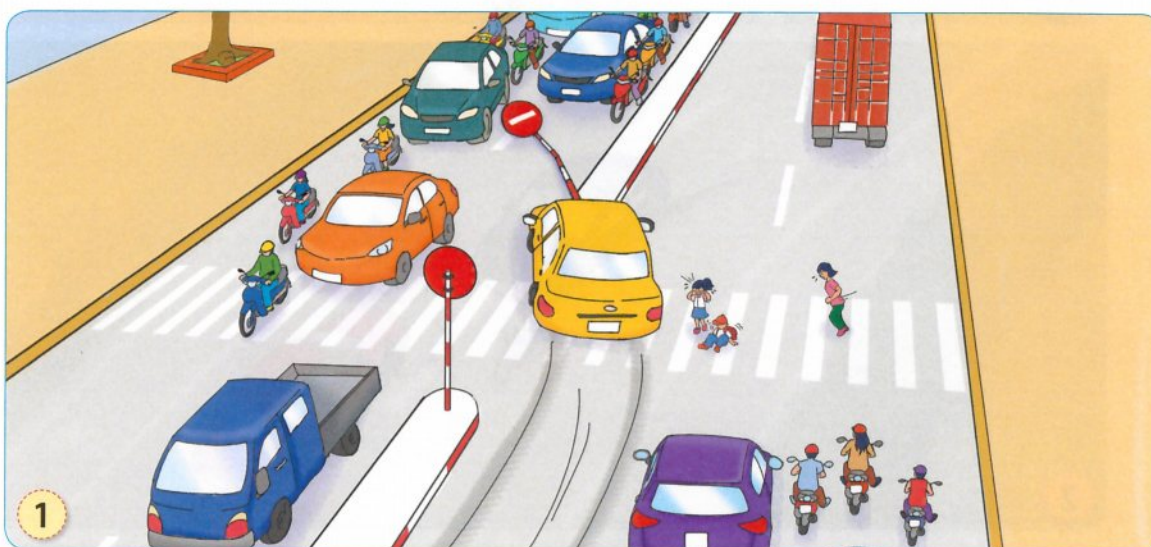

KHỞI ĐỘNG

Xem một đoạn phim về tai nạn giao thông.

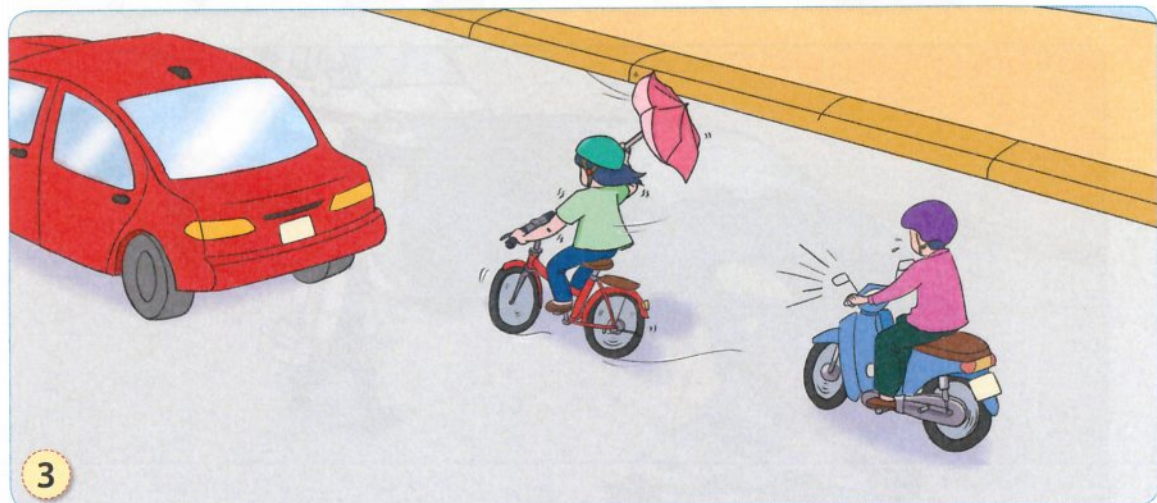
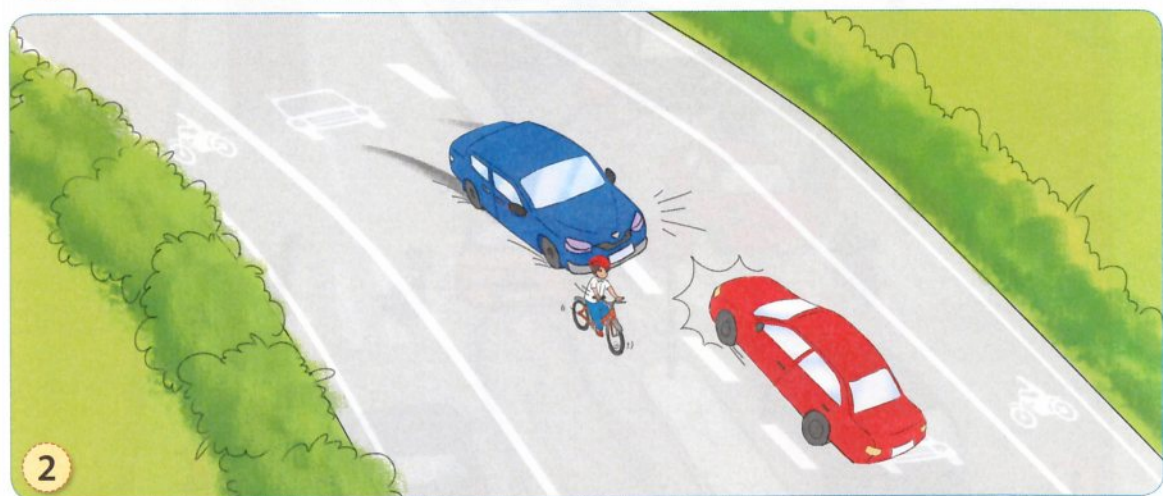
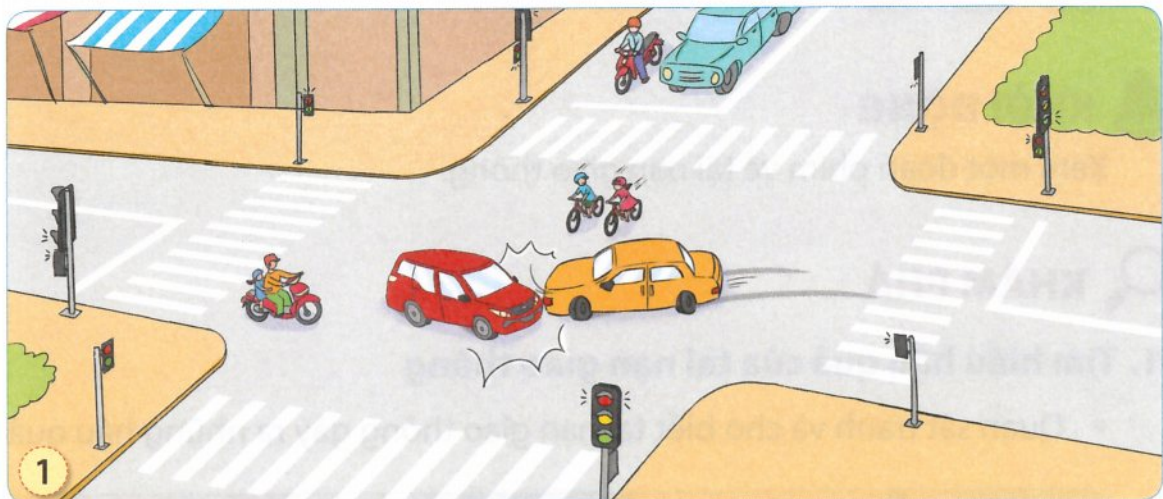
KHÁM PHÁ**1. Tìm hiểu hậu quả của tai nạn giao thông**

- Quan sát tranh và cho biết tai nạn giao thông gây ra những hậu quả gì?

2. Tìm hiểu một số nguyên nhân dẫn đến tai nạn giao thông

- Quan sát tranh và chỉ ra những nguyên nhân dẫn đến tai nạn giao thông.

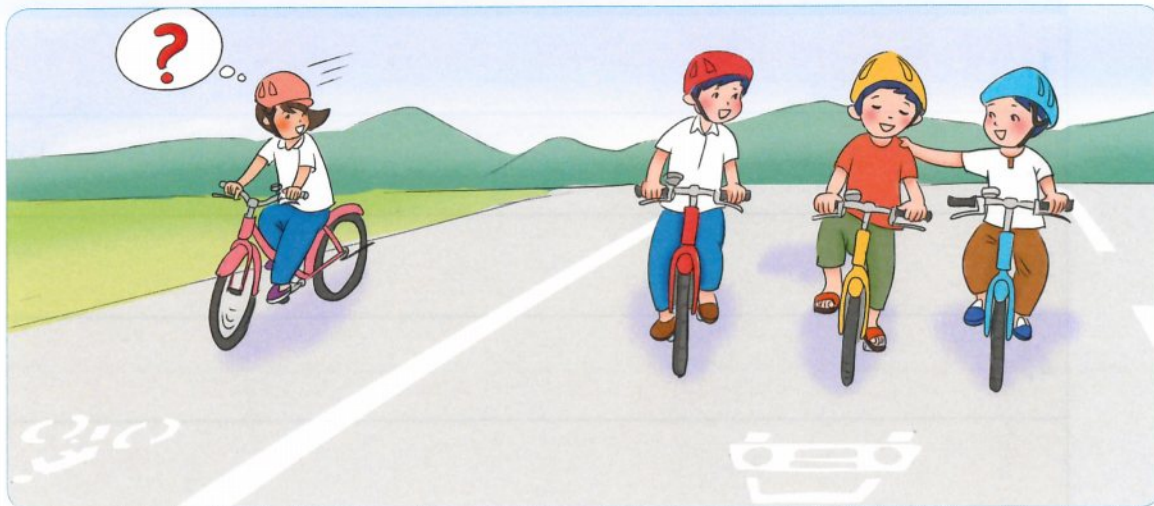
- Nói thêm một số nguyên nhân dẫn đến tai nạn giao thông mà em biết.

THỰC HÀNH

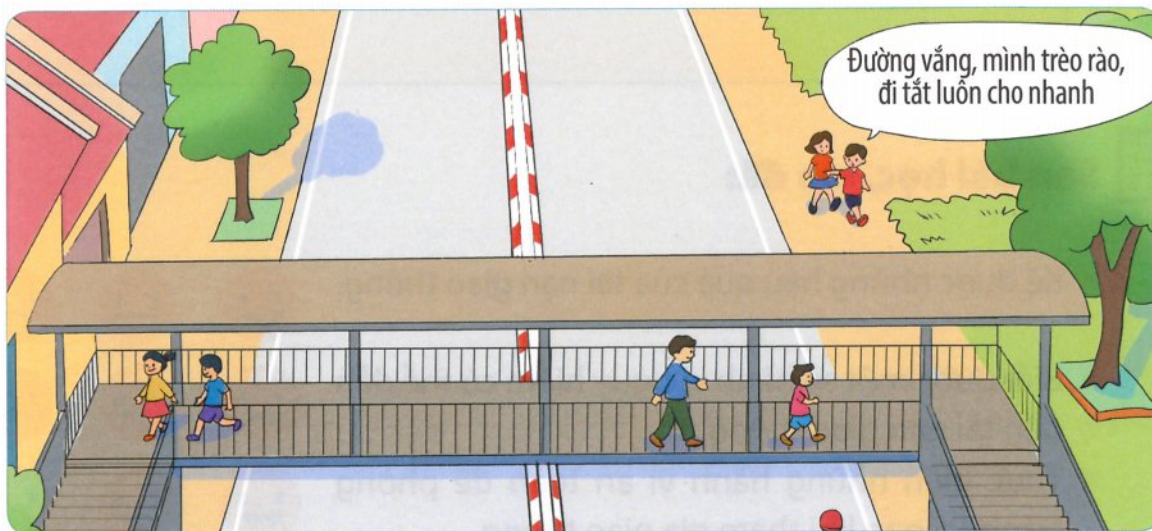
1. Trao đổi cách xử lý tình huống

Tình huống 1. Trên đường đi học, Bống nhìn thấy ba bạn cùng lớp đang bám vai nhau, đạp xe dàn hàng ngang trên làn đường dành cho xe máy, ô tô, vừa đi vừa nói cười rôm rả.

Nếu là Bống, em sẽ nói gì với các bạn?

Tình huống 2. Bông và em trai đang đi bộ đến nhà bác ở bên kia đường. Vì ngại đi qua cầu vượt dành cho người đi bộ. Em trai nói với Bông “Đường vắng, mình trèo rào, đi tắt luôn cho nhanh”.

Nếu là Bông, em sẽ làm gì?

2. Sắm vai xử lý tình huống

VẬN DỤNG

Xây dựng bảng nguyên tắc đảm bảo an toàn của em khi tham gia giao thông để phòng tránh tai nạn giao thông (theo mẫu).

NGUYÊN TẮC ĐẢM BẢO AN TOÀN	
1.	
2.	
3.	
4.	

Sau bài học, em đã:

- Kể được những hậu quả của tai nạn giao thông.
- Biết được một số hành vi nguy hiểm có thể dẫn đến tai nạn giao thông.
- Thực hiện những hành vi an toàn để phòng tránh tai nạn khi tham gia giao thông.

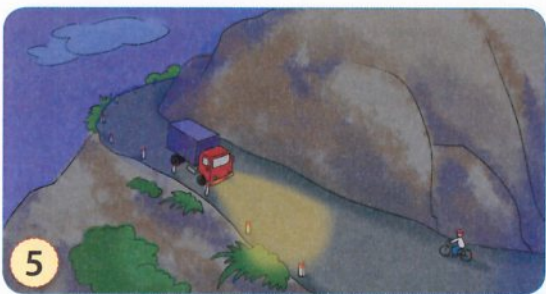
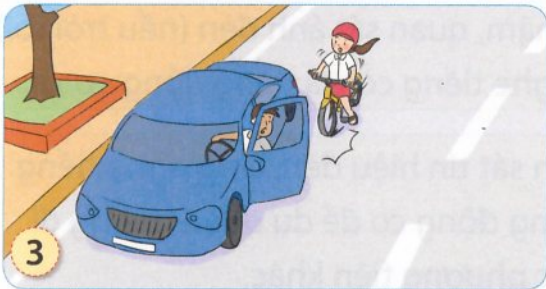
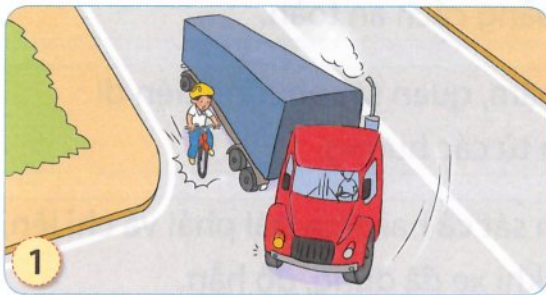

KHỞI ĐỘNG

Nghe bài về về an toàn giao thông.

KHÁM PHÁ**1. Tìm hiểu những tình huống có thể dẫn đến tai nạn giao thông đường bộ**

- Quan sát tranh và dự đoán điều gì có thể xảy ra trong mỗi tình huống.

- Em cần làm gì để phòng tránh tai nạn giao thông trong các tình huống trên?
- Liên hệ với thực tế tham gia giao thông hàng ngày của em để phòng tránh tai nạn giao thông.

2. Cách dự đoán và phòng tránh tình huống giao thông nguy hiểm

a. Đọc thông tin sau:

Cách dự đoán các nguy hiểm có thể xảy ra khi tham gia giao thông.

- Quan sát chuyển động của xe (nhANH, chậm), tín hiệu của đèn xi-nhan, tín hiệu tay và đầu của người điều khiển phương tiện giao thông.
- Lắng nghe âm thanh tiếng động cơ, còi xe, phanh xe.

b. Thảo luận và chỉ ra cách phòng tránh tai nạn trong một số tình huống nguy hiểm thường gặp:

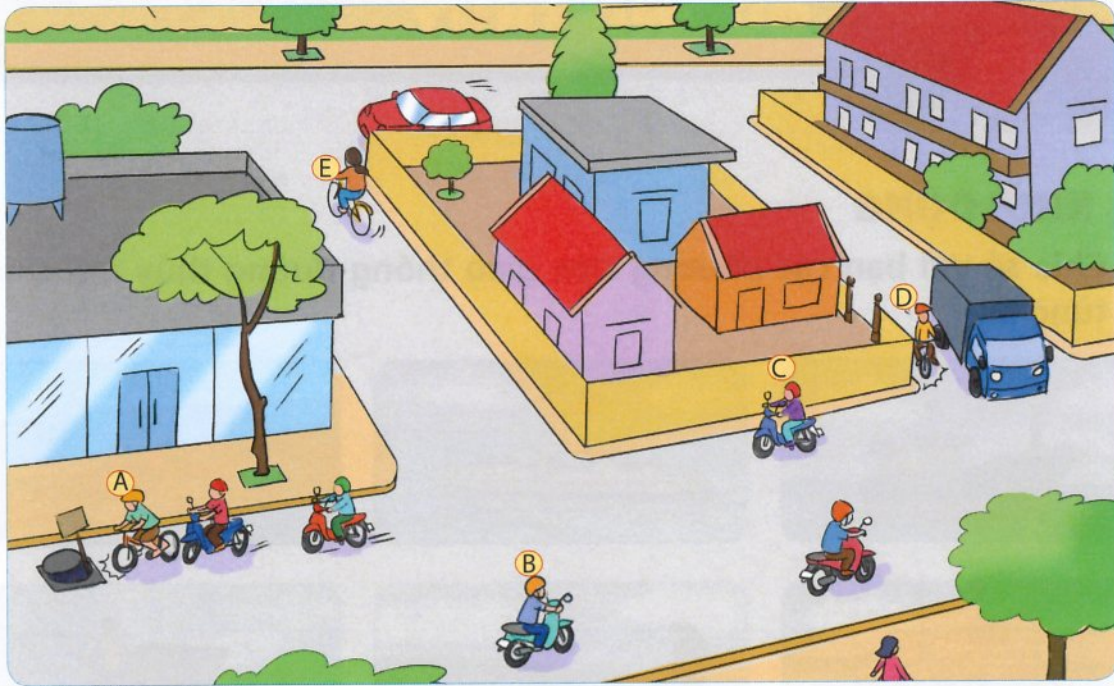
Tình huống nguy hiểm	Cách phòng tránh
1. Xe to chuyển làn, chuyển hướng.	a. Đi chậm hoặc dừng lại để chờ xe qua, giữ khoảng cách an toàn.
2. Nơi tầm nhìn bị hạn chế, che khuất.	b. Đi chậm, quan sát phương tiện di chuyển từ các hướng.
3. Nơi có các ô tô đang dừng, đỗ.	c. Quan sát cả hai phía trái phải và chỉ lên, xuống khi xe đã dừng, đỗ hẳn.
4. Các chương ngại vật trên đường.	d. Đi chậm, quan sát ánh đèn (nếu trời tối), lắng nghe tiếng còi và tiếng động cơ xe.
5. Trời tối hoặc nơi thiếu sáng.	e. Quan sát tín hiệu đèn, lắng nghe tiếng còi, tiếng động cơ để dự đoán hướng đi của các phương tiện khác.
6. Lên, xuống xe.	g. Đi chậm, quan sát sự chuyển động của xe (mở cửa, tiến, lùi) để tránh va chạm.

THỰC HÀNH

1. Quan sát và xử lý các tình huống sau đây:

- Quan sát tranh và chỉ ra người có thể gặp tình huống nguy hiểm.
- Mô tả từ 1 đến 2 tình huống nguy hiểm trong tranh và nêu các biện pháp phòng tránh tai nạn trong tình huống đó.

2. Tham gia trò chơi “Em làm phóng viên”

- **Chuẩn bị:** Thảo luận nhóm để đưa ra một số câu hỏi phỏng vấn.
- **Cách chơi:**
 - + Một bạn học sinh đóng vai phóng viên (thay đổi lần lượt).
 - + Các học sinh khác đóng vai người được phỏng vấn.
 - + Phóng viên đặt các câu hỏi phỏng vấn về việc dự đoán để phòng tránh tai nạn giao thông đường bộ để người được phỏng vấn trả lời (ví dụ: Khi đi đường trời tối bạn cần chú ý những gì? Khi lên, xuống ô tô, bạn cần làm gì?...)

VẬN DỤNG

1. Kể tên những vị trí nguy hiểm có nguy cơ xảy ra tai nạn giao thông
2. Thực hành dự đoán nguy hiểm có thể xảy ra ở những vị trí kể trên?
Cách phòng tránh?

Sau bài học, em đã:

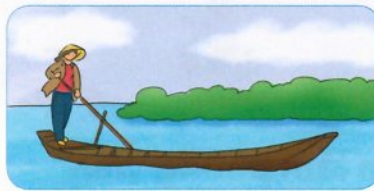
- Dự đoán một số tình huống nguy hiểm có thể dẫn đến tai nạn giao thông.
- Phòng tránh tình huống có thể xảy ra tai nạn giao thông.

KHỞI ĐỘNG

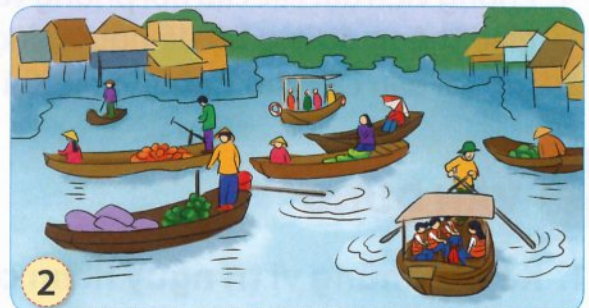
Chia sẻ với bạn các phương tiện giao thông đường thủy mà em đã từng đi.

KHÁM PHÁ

1. Tìm hiểu về giao thông đường thủy

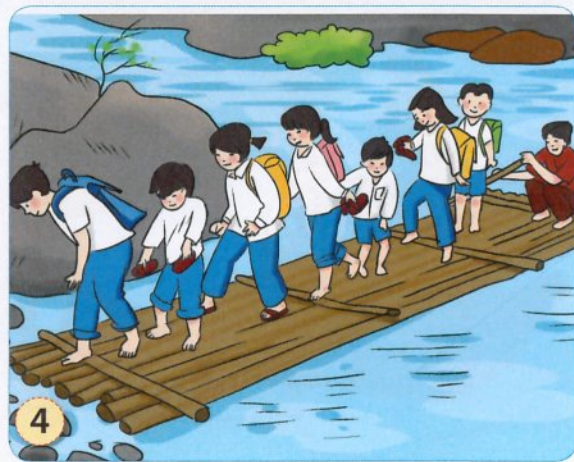
- Quan sát tranh và kể tên các phương tiện giao thông đường thủy.

- Khi tham gia giao thông đường thủy, em cần làm gì để bảo đảm an toàn?

2. Tìm hiểu một số hành vi không an toàn khi tham gia giao thông đường thủy

- Quan sát tranh và chỉ ra những hành vi không an toàn khi tham gia giao thông đường thủy.

- Kể thêm một số hành vi không an toàn khác.

THỰC HÀNH

1. Sắm vai xử lý tình huống

- Trao đổi cách xử lý tình huống:

Tình huống 1. Trên bến sông, Bi và Bốp đang đợi người lái thuyền đưa qua sông để đến trường. Đợi hơn 10 phút, hai bạn vẫn không thấy người lái thuyền đâu. Bi bèn bảo Bốp: “Đợi lâu quá, tớ sợ muộn học

mất. Tớ cũng biết chèo thuyền, hay tớ và cậu cứ tự chèo thuyền sang bên kia bờ đi”.

Nếu là Bống, em sẽ làm gì? Vì sao?

Tình huống 2. Từ nhà Bống tới nhà ngoại phải đi phà qua một con sông lớn. Trước khi lên phà, hai anh em Bống được phát mỗi người một chiếc áo phao để mặc vào. Anh của Bống cầm chiếc áo phao, vẻ mặt khó chịu: “Trời nóng quá, mặc thêm cái áo phao dày cộp thế này thì nóng chết mất. Thôi, không mặc đâu, anh em mình biết bơi mà”.

Nếu là Bống, em sẽ làm gì? Vì sao?

2. Quan sát tranh và chỉ ra người tham gia giao thông đường thủy an toàn và không an toàn

VẬN DỤNG

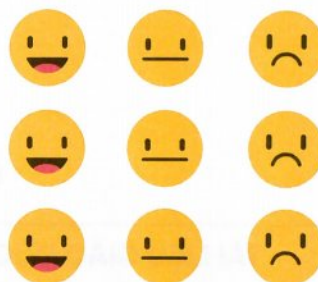
Trao đổi và lập bảng những việc nên làm và không nên làm để bảo đảm an toàn khi tham gia giao thông đường thủy (theo mẫu).

Những việc nên làm	Những việc không nên làm

Sau bài học, em đã:

- Biết tên một số loại phương tiện giao thông đường thủy.
- Biết cách tham gia giao thông đường thủy an toàn.
- Thực hiện được những hành vi toàn khi tham gia giao thông đường thủy.

Hội đồng thẩm định

Chủ tịch TẠ NGỌC TRÍ

Phó Chủ tịch TRỊNH THU HÀ

Thư kí HOÀNG MAI LÊ

Các ủy viên:

Đỗ Anh Dũng - Nguyễn Thị Việt Hà - Nguyễn Việt Hà - Nguyễn Thị Hồng Hạnh
Nguyễn Thúy Hương - Trịnh Vĩnh Long - Bùi Thị Thanh Mẫn – Tạ Thị Hồng Minh
Hoàng Thị Minh Thanh - Võ Thị Kim Trâm - Bùi Anh Tuấn - Nguyễn Ngọc Yến

Biên tập nội dung:

NGUYỄN VĂN BA

Minh họa và trình bày bìa:

PHẠM VIỆT QUANG - TRẦN LINH THẢO

Bản quyền thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo

TÀI LIỆU GIÁO DỤC AN TOÀN GIAO THÔNG - DÀNH CHO HỌC SINH LỚP 4

Mã số:

In bản (QĐ in số.....), khổ 19 x 26,5cm

In tại:

Địa chỉ:

Số ĐKXB:

Số QĐXB: ngày tháng năm 2020

In xong và nộp lưu chiểu tháng năm 2020

Mã số ISBN